

Raidereformin tilannekatsaus

Kaupunkikehityslautakunta 26.03.2026
52/08.01.00/2026

Valmistelija kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Traficommin kanssa on käyty tiivistä keskustelua raidereformin etenemisestä sekä kuntien päätöksenteon vaaditusta aikataulusta. Traficom on 20.1.2026 myöntänyt lisää aikaa kuntien päätöksenteolle syyskyyllä asti. Seutuhallituksen päätös 144 §/2025 henkilöjunaliikenteen lisäliikenteen liikennöintivaihtoehdoista nähtiin tässä kohtaa riittävänä.

Valtion kanssa neuvotellaan vielä kiinteiden kustannusten kustannusjaosta kevään aikana. Kiinteisiin kustannuksiin kuuluvat mm. kalustokustannus varikkokustannus.

Kuntayhtymän edustajat tapasivat ministeri Ranteen valtiosihteerin 27.1. Tapaamisessa selvisi, että valmistelu etenee hallitusohjelman mukaisesti, mutta asia on monimutkainen ja haasteellinen myös valtioneuvostolle. Suomen ostoliikennekalustoyhtiön kanssa on tapaaminen 20.3. Tapaamisen aiheena on Sm4-junien hyödyntäminen seudun lähijunaliikenteessä.

Seisakkeiden esisuunnittelu etenee hyvin, mutta seisakkeiden alustavia kustannusarvioita tulee vielä tarkastaa ennen julkistamista. MAL-sopimuksessa 2024–2027 lähijunaliikenteen eteneminen suunnittelusta toteutukseen on kuvattu seuraavasti: ”Seudun kunnat ja valtio edistävät kaupunkiseudun asema- ja seisakeverkoston laajentamista. Ensivaiheessa edistettäviä asemia ja seisakkeita ovat Sääksjärvi, Messukylä, Ruutana, Ylöjärven keskusta, Epilä ja Harjuniitty. Messukylän, Ruutanan, Epilän ja Harjuniityn seisakkeita kehitetään vain lyhyiden lähi- ja taajamajunien tarpeisiin.

Valtio osallistuu seisakkeiden esi- ja ratasuunnitteluun sekä toteutukseen vuosina 2025–2028 yhteensä enintään 4 M€. Seudun liikennejärjestelmätyöryhmä valmistelee esitykset valtion suunnittelu- ja toteutusrahoituksen kohdentamiseksi. Kunnat ja Väylävirasto vastaavat osaltaan prosessien valmistelusta ja käynnistämisestä. Valtio ja kunnat suunnittelevat asemanseutuja ja seisakkeita 50–50 kustannusjaolla. Suunnittelua toteutetaan ratasuunnittaisina kokonaisuuksina ja seudullista yhteistyötä hyödyntäen. Suunnitteluun arvioidaan kohdentuvan noin puolet tämän sopimuskohdan valtionrahoituksesta.

Suunnitteluhankkeet vuosina 2025–2028:

- a. Etelän suunta: Sääksjärven aseman esi- ja ratasuunnitelma
- b. Idän suunta: Messukylän ja Ruutanan seisakkeiden sekä Oriveden aseman esi- ja ratasuunnitelma sekä mahdollisesti Orivesi-Oriveden keskusta -välin sähköistyksen esiselvitys ja ratasuunnitelma
- c. Pohjoisen suunta: Ylöjärven puuterminaalien siirron ja aseman esi- ja ratasuunnitelmat
- d. Lännen suunta: Epilän ja Harjuniityn seisakkeiden esi- ja ratasuunnitelmat
- e. Seudun pitkän aikavälin seisakeverkon ja liikennöinnin selvitys. Tarkasteltavaksi otetaan seudun rakennesuunnitelmassa kuvattu asemaverkko.

Noin puolet tämän toimenpidekohdan valtion rahoituksesta on tavoitteena kohdentaa toteutuksen käynnistämiseen kuntien ja valtion yhteisrahoituksella toteutusvalmiuden ja vaikuttavuuden kannalta parhaissa kohteissa. Toteutuksen käynnistämisestä voidaan päättää, kun sovitun suunnittelun kokonaiskustannukset ovat selvillä, suunnittelulla on muodostettu toteuttamisen edellytykset ja perusteet sekä junaliikennepalvelujen toteutuminen on selvillä. Mikäli tunnistetaan, että rahoitusta ei voida hyödyntää täysimääräisesti, sitä kohdennetaan kestävän liikkumisen kehittämisspakeeteissa kuvattujen periaatteiden mukaisesti.

Tampereen kaupunkiseutu järjestää 28.4. klo 16:00-20:20 lähijunaekskursion Nokialle ja Lempäälään. Tilaisuuden tarkoitus on tutustua lähijunaliikenteen mahdollistamaan elinvoimaan ja kaupunkikehityksen kasvuun Nokialla ja Lempäälässä. Touko- kesäkuussa on tarkoitus järjestää yhteinen keskustelutilaisuus Oriveden, Kangasalan, Tampereen ja Ylöjärven päättäjille lähijunaliikenteen kehittämisestä.

Toimivalta hallintosääntö 25 § (KV 24.11.2025 § 95, voimaantulo 1.1.2026)

Esittelijä kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Päätösehdotus Kaupunkikehityslautakunta päättää:

1. Merkitä tiedoksi edellä esitetyn ja kokouksessa annettavan selvityksen
2. Käydä lähetekeskustelun asian jatkovalmistelusta.

Päätös